

# הקנה קר ובכל זאת "בול"

א' אלירז



השיחה התנהלה בצריף, לאחר שעות העבודה של היום הראי שון, שהוקצב לסידורים מנהלתיים בלבד. דן גמר לנקות רובהו, ובוהירות רבה, כמעט מופרזת, העמידו בפניה. אחר רגע הניח את הרובה מתחת למיטה, כאילו המקום הקודם נראה לו בלתי בטוח; מוטב רובה מונח על הרצפה מרובה שנפל עליה — חשב.

שמעון הביט במעשיו של דן בפליאה, ובהיסוס — מה פתח שוב: „אבל בכל זאת, איך בוחרים רובה צלפים מתוך מאות או אלפי הדגמים הקיימים בעולם?”

מתוך המזודה שמתחת למיטה שלף דן כרך עבה, עליו הודקר השם „Gun Digest, 1965”. הוא דפדף, כשמעון עוקב אחריו, התעכב באחד הדפים, הצביע ואמר: „ראה, יש כאן עשרות דגמים, ולכל דגם תכונות שונות. טבלה זו מאפשרת לקלעים נבונים לבחור את הנשק המתאים ביותר למטרתם; ומטרתו של הצלף היא קליעת כדור בודד מבלי להחטיא ומבלי להתגלות.”

שמעון חיך וענה: „את החכמה לקלוע מבלי להתגלות לומד כל חייל. למדתי זאת כשהייתי טירון, וחזרתי ולמדתי זאת כשהייתי בקורס צלפים. אך אני שואל על הרובה.”

„צדקת” — אמר דן. „הרובה המשוכלל ביותר לא ימלא מקומו של חייל מאומן, והצלף הינו בראש וראשונה לוחם. עליו להיות אמיץ, כי הוא בודד בשדה, או פועל בצמדים. עליו להיות בעל יזמה ותושיה, כי אין מפקד לידו. כן, הוא בראש וראשונה חייל טוב.”

פני שמעון הרצינו; הוזהר שאופף את הצלף נמוג והלך, והוא חש עצמו שוב חייל רגלי מאובק, עייף, מזיע, שוכב בחפירה או צועד קילומטרים אין-קץ. „שאלת בחירת הנשק עדיין מטרידה אותי” — אמר. „מטרתו של הצלף היא להרחיק לירות, אך הוא עלול להיות מופתע

„באיזה סוג של רובה צלפים היית בוחר?” „דחילק, זו שאלה שאיני מוכשר לענות עליה. לו שאלתני לאיזו מטרה אני זקוק לרובה, הייתי מוכן לענות”. השואל היה שמעון, בוגר טרי ונלהב של קורס צלפים, הרגיל לפגוע ב„בול”. התשובה באה מפיו של „ותיק מלחמה” אפור צדעים, איש מילואים שנקרא לאימון נבחרת הקליעה, דן רותם שמו.

סוגי רובים



הערות	שקל (בגרמים)	שיטת התקנת הטוח וההטט	אורך	הרחק העין	בהירות יחסית	שדה ראייה ב-100 מ'	שיעור הגדלה	"צור וסוג"
נקישות 1/4 דקה צלב או חץ כיוון	200	כנימית	26.5 ס"מ	82 מ"מ	52	14.60 מ'	2 1/2	NICKEL SUPER
	250	כנימית	28 ס"מ	90 מ"מ	30	10 מ'	4	
	340	כנימית	27.5 ס"מ	127-82 מ"מ	36-100	6.5-12.5 מ'	6-2 1/2	SUPER VARIABLE
הצלב תמיד נשאר במרכז	250	כנימית	35.5 ס"מ	50 מ"מ	—	6 מ'	6	REALIST APACHE
	340	כנימית	35.5 ס"מ	127-76 מ"מ	38	6 מ'	6	REALIST RIFLESCOPE
בבטיס הכונת	350	חיצונית	63.5 ס"מ	55 מ"מ	—	—	12-10-8	UNERTL 1 1/2 TARGET
נקישות - חצי דקה	960	כנימית	25.5 ס"מ	80 מ"מ	—	11.20 מ'	3	WEAVER K 3

נתוני טלסקופים

במטח. כשאני שוכב אני מרגיש כאילו העורף נשבר לי והצואר מתוח.

דן קרס עלייד שמעון, קיפל את הכומתה שהוריד מראשו, והכניסה בין לחיו של שמעון ובין הקת. "כך יותר טוב?" — שאל.

שמעון ניסה לשנות שוב את מצב הראש, ואחרי רגע אמר: "הרבה יותר טוב. חכה, אזיז שוב את הראש ואחזור למצב הנכון". הוא הזיז ראשו, ובוריזות חזר למצב המכון.

"מצויין" — אמר שמעון. "אני מוצא בנקל את מקומה הנכון של העין ביחס לטלסקופ. איזו שיטה היא זו?" "בסדר" — אמר דן. "תנוח רגע ואסביר לך".

שמעון הניח את הרובה וישב על השמיכה. דן ישב בקצה המיטה.

"עליך להבין" — אמר דן. "יש קושי רב בהתאמת רובה לקלט, וקושי רב יותר בהתאמת רובה עם טלסקופ כיוון לקלט. בארצות אירופה ובארה"ב ישנם מומחי-נשק מיוחדים בנושא זה. כאשר צייד טוב מחפש רובה לצייד חיות-בר (רובה הדומה באפיו לרובה הצלפים), הוא מוזמין לו רובה לפי מידתו ולפי מבנה גופו, ובהתאם ליעוד הרובה. אחת השאיפות של הנשקים-המומחים ושל בתי-החרושת שהתמחו בזאת, היא להרכיב את הטלסקופ נמוך ככל האפשר ומעל ציר הקנה. עושים זאת בשתי דרכים:

● הטלסקופ בנוי כך, שיוכלו להרכיבו נמוך על הרובה, מבלי שהצינור המחזיק את העדשות יגע ברובה אלא באמצעות בסיסו.

● בונים את הקת כך, שבזמן מכון במצב היריה השכיח ביותר, העין תנוח בנקל מול ציר הטלסקופ, ללא אימוץ העורף והצואר. רובה זה שלך הוא צבאי, ולא הותאם לך באופן אישי. כאן צירפו את הנפנת הטלסקופית לקת נמוכה מדי ולא הוסיפו תמיכה מספקת מעל הקת. מימדיך לא הובאו בחשבון, ולכן צירוף זה אינו אידיאלי עבורך. ראית שתוספת הכומתה בלבד כבר עזרה לך. באשר לטלסקופ עצמו, ישנם מספר גורמים שאינם ניתנים לשינוי: שיעור ההגדלה, רוחב שדה הראיה, הרחק העין מהטלסקופ, כמות האור שמספק הטלסקופ. גורמים

גם מקרוב. כיצד נאחד שתי פעולות אלו בכלי-נשק אחד?" "את שתי הפעולות האלה אפשר להשיג בכלי אחד, כשהצלף בודד, או תוך תיאום עם צלף נוסף, כשר קיים כזה. ארחיב את ההסבר בכך נושא זה אחר-כך, ובינתיים אמור לי, שמעון, מה יש לך בארגז הגדול הזה?" "שאל, בהצביעו על ארגז מארד, שניצב מתחת למיטה תו של שמעון.

שמעון הביט בדן כנעלב וענה בתרעומת: "זהו רובה הצלפים שלי. הבאתיו אתי בארגז, עם כל שאר ציודי". שמעון רכן ופתח את הר ארגז — רובה צלפים היה מונח בו לתפארת. התברוגת על גשר הבריח הוכיחה, שניתן להרכיב

פנת טלסקופית על הרובה. שמעון הוציא את הרובה בלי אומר, שלף מתחתית הארגז קופסת פח מארכת ופתחה. בקופסה היתה פנת טלסקופית. דן התקרב והביט במעשי שמעון, שהחל מרכיב את הטלסקופ על הרובה.

"שמעון" — אמר דן — "מניין לך שהפנת הזאת תואמת את הרובה? האם השניים הם זוג מלידה?" "אינני יודע אם הזיווג הוא מלידה — אך ברור שהם זוג", ענה שמעון והמשיך בעיסוקו.

"ומתי ניסית זוג זה?" — שאל דן. "לפני שבועיים", היתה התשובה, "יריתי אז מטנח של 200 מטר והתוצאה היתה מצוינת".

"כמה זמן נמצא הרובה הזה ברשותך?" "כשבועיים. קיבלתיו ומיד ניסיתו. הוא בסדר גמור". "שמע, שמעון" — המשיך דן להציק לו — "ברצוני לשאלך מספר שאלות, כדי למנוע ממך כישלון כאשר תיקרא לפעולה. לא איכפת לך?"

עיני שמעון נצצו. הוא הכיר את דן, שמע על עברו ולכן שמח ללמוד תורה מפיו. "להיפך, זו הזדמנות עבורי" — ענה. "ובכן" — אמר דן — "הצמד את הרובה לכתף, ונראה כיצד תואם אותך הרובה עם הטלסקופ. מהו המצב בו תירה ברוב המקרים?"

"בשכיבה, ורצוי עם משען כל-שהוא" — ענה שמעון. "אם כך, שכב" — אמר דן — "ונסה להביא את הרובה לכתף ולכונן".

שמעון לא התעצל. הוא מיהר ופרש שמיכה בפתח הצריף, כשהדלת הפתוחה לפניו, שכב והחל לכונן. בלי אומר לקח דן תרמיל מלא בגדים ותמך בידו השמאלית של שמעון.

"תודה" — אמר שמעון. "כך טוב יותר". שמעון ניסה לכונן, שינה את מצב הקת, הרים את הראש והורידו, הרחיק את המרפקים ושוב הזיז את ראשו. "מה קורה?" — שאל דן. "האם אינך מרגיש נוח?" "נכון, אינני מרגיש נוח" — ענה שמעון. "מאז קיבלתי את הרובה הרגשתי זרות בזמן המכון, למרות שהצלחתי יפה

מבית-חרושת מסויים, יכולות באופן תיאורטי להיות אותן תכונות כמו לאותה תחמושת מבית-חרושת אחר, אולם שתי סדרות הייצור לא תתינה תוצאה זהה ברובה מסויים — לא לגבי המקבץ בטנחים שונים ולא לגבי האנרגיה של הקליע בטנחים שונים.

דן דפדף שוב בכרך העבה שלו, פתח באחד העמודים והראה: „הנה מבחר סוגי תחמושת. ראה כמה רבות האפשרויות. טבלה זו משמשת את הצייד האינטליגנטי, שיודע מה הוא רוצה וכיצד לבחור. הצלף אמנם מוגבל, משום שהרובה והר תחמושת נבחרו עבורו, אך משהו בכל זאת נשאר בידיו: נסה ותניח, שתחמושת מסדרה מסויימת תיתן ברובה האישי שלך מקבץ טוב יותר מאשר סדרה אחרת. אמץ לך סדרה זו. אם תיוכח שהרובה שלך אינו מקבץ — דע שרובה זה לא נועד להיות רובה צלפים. ישנם רובים שמקבצים טוב, וישנם שמסיבות רבות אינם כך. לו היה הרובה פרטי שלך, היית מנסה לחפש את הסיבה לכך. אך מכיון שהרובה אינו שלך, לא תוכל לשפרו בכוחות עצמך.”

„ומדוע לא אוכל?” — קפץ שמעון. „מה שאחר יכול לעשות גם אני יכול.”

דן חיך וענה: „לא זו הבעיה; פשוט אינך מומחה לזה, אין לך כלים מתאימים, ולא תוכל לדעת, היכן קבור הכלב. הנח זאת למומחים. אתה כצלף צריך רק להיות בטוח — מנסיון אישי — שהרובה שלך עם תחמושת מסויימת הינו מהימן ומקבץ טוב.”

„ואיך אדע שאמנם הרובה מקבץ טוב?” — שאל שמעון. „אולי אני האשם, כאשר המקבץ גדול?” „שאלתך מוצדקת” — ענה דן. „יש אמצעים בדוקים לכך. הדרך הבטוחה ביותר היא יריה ממצב, בו הגורם האנושי המשפיע על הירי קטן עד למינימום. מצב זה מושג על-ידי יריה משולחן-ירי. רואה אתה את התצלום הזה?” דן פתח חוברת נוספת, דפדף והצביע על תצלום של יורה, היושב ליד שולחן עם

אלו קשורים זה בזה; כל שיפור באחד מהגורמים הללו יהיה על חשבון שאר הגורמים.” שמעון ישב והאזין בפה פעור; הרובה הזה, שהיה בעיניו כליל השלמות, התגלה לפתע כקומבינציה בלתי מושלמת. „מה לעשות?” — המשיך דן. „ישנם אמצעים שונים, וקיים האימון. אתה בודאי יודע, שרבים הם הגורמים להחטאה — רבים אף מהגורמים שמסייעים לפגיעות טובות. יש גורמים שהם בידי הצלף, אך יש גורמים שהם מחוץ להשפעתו, למשל — הנשק שניתן לו מוכן.”

„ומה הם גורמי היסוד לנשק צלפים טוב?” — שאל שמעון. „השיקולים אותם יש לקחת בחשבון בבחירת רובה-הצלפים הם רבים ומגוונים” — ענה דן. „אנסה למנות את כולם, אך איני בטוח שאצליח בכך: ראשית, עליך לדעת מה היא המטרה בה תרצה לפגוע, ומה הם הטנחים בהם תפעל. גורמי מים אלו משפיעים על בחירת הקליע, על משקלו, על צורתו, על יציבותו ברוח ועל מסלול תעופתו. בהתאם לנתונים אלו נבחר כדור בעל כוח הדף דרוש. כל השיקולים שמנתי מביאים לבחירת הנשק, ממנו נורה הקליע, אך עדיין אין זה הכל — הרובה צריך להיות נוח לנשיאה, גם כשמדובר במרחקים גדולים, עליו להיות נוח לתפעול, ובעל אבזרים שיקלו על הפעלתו. פרט אחרון זה מביאנו לכונת הטלסקופית. כפי שראית בכרך זה של ה-Gun Digest, יש מבחר עצום של טלסקופים, דוקא משום-כך יש לדעת במה לבחור, כיצד לזוג טלסקופ לרובה, וכיצד להתאים תחמושת לרובה מסוים.”

שמעון זו בחוסר-מוחא על מושבו, ואמר: „האם אתה רוצה לומר, שלכל רובה צריך להתאים תחמושת? האם לא די בכך, שהקליבר (למשל 7.92 או 7.62) יתאים?” דן קטע אותו: „לא, אין זה מספיק. לא זו בלבד שבתוך המשפחה של 7.92 מ"מ ישנם סוגים שונים של קליעים, בעלי משקל וצורה שונים, ולהם חומר הודף בתרמיל בעל תכונות שונות, אלא יותר מכן: תוכל להיווכח, שלתחמושת

טבלת תחמושת

CARTRIDGE	BULLET Wt. Grs. Type	VELOCITY—FT. PER SEC.				ENERGY—FT. LBS.				MID-RANGE TRAJECTORY		
		Muzzle	100 yds.	200 yds.	300 yds.	Muzzle	100 yds.	200 yds.	300 yds.	100 yds.	200 yds.	300 yds.
30-40 Krag Super Speed	180 Power Pt.	2470	2120	1830	1590	2440	1790	1340	1010	0.8	3.8	9.9
30-40 Krag Super Speed	180 S.T.Exp.	2470	2250	2040	1850	2440	2020	1660	1370	0.8	3.5	8.5
30-40 Krag Super Speed	220 S.T.Exp.	2200	1990	1800	1630	2360	1930	1580	1300	1.0	4.4	11.0
30-06 Springfield Super Speed	110 P.S.P.	3070	2850	2640	2440	2770	1960	1350	900	0.5	2.2	6.0
30-06 Springfield Super Speed	125 P.S.P.	3200	2810	2480	2200	2840	2190	1710	1340	0.5	2.2	5.6
30-06 Springfield Super Speed	150 Power Pt.	2970	2620	2300	2010	2930	2280	1760	1340	0.6	2.5	6.5
30-06 Springfield Super Speed	150 S.T.Exp.	2970	2670	2400	2130	2930	2370	1920	1510	0.6	2.4	6.1
30-06 Springfield Super Speed	150 S.T.Exp.	2700	2330	2010	1740	2910	2170	1610	1210	0.7	3.1	8.3
30-06 Springfield Super Speed	180 Power Pt.	2700	2470	2250	2040	2910	2440	2020	1660	0.7	2.9	7.0
30-06 Springfield Super Speed	180 S.T.Exp.	2700	2470	2250	2040	2910	2540	2200	1900	0.6	2.8	6.7
30-06 Springfield Wimbledon Cup	180 F.P.B.T.	2700	2520	2350	2190	2910	2540	2200	1900	0.6	2.8	6.7
30-06 Springfield Super-X	180 M.C.B.T.	2700	2520	2350	2190	2910	2540	2200	1900	0.6	2.8	6.7
30-06 Springfield	220 Power Pt.	2410	2120	1870	1670	2830	2190	1710	1360	0.8	3.9	9.8
30-06 Springfield Super Speed	220 S.T.Exp.	2410	2180	1980	1790	2830	2320	1910	1560	0.8	3.7	9.2
300 Savage Super Speed	150 Power Pt.	2670	2350	2060	1800	2370	1840	1410	1080	0.7	3.2	8.0
300 Savage Super Speed	150 S.T.Exp.	2670	2390	2130	1890	2370	1900	1510	1190	0.7	3.0	7.6
300 Savage Super Speed	180 Power Pt.	2370	2040	1760	1520	2240	1660	1240	920	0.9	4.1	10.5
300 Savage Super Speed	180 S.T.Exp.	2370	2160	1960	1770	2240	1860	1530	1250	0.9	3.7	9.2
300 Winchester Magnum Super-Speed	150 Power Pt.	3400	3050	2730	2430	3850	3100	2480	1970	0.4	1.9	4.8
300 Winchester Magnum Super-Speed	180 Power Pt.	3070	2850	2640	2440	3770	3250	2790	2380	0.5	2.1	5.3
300 H. & H. Magnum Super Speed	150 S.T.Exp.	3190	2870	2580	2300	3390	2740	2220	1760	0.5	2.4	5.8
300 H. & H. Magnum Super Speed	180 S.T.Exp.	2920	2670	2440	2220	3400	2850	2380	1970	0.6	2.4	5.8
300 H. & H. Magnum Super Speed	220 S.T.Exp.	2620	2370	2150	1940	3350	2740	2260	1840	0.7	3.1	7.7
300 Savage Super Speed	190 S.T.Exp.	1980	1680	1440	1250	1650	1190	875	660	1.3	6.2	15.5
303 British Super Speed	180 Power Pt.	2540	2300	2090	1900	2580	2120	1750	1440	0.7	3.3	8.2
32-20 Winchester High Velocity**	80 H.P.	2100	1430	1090	950	760	365	210	160	1.5	8.5	24.5
32-20 Winchester (Oilproof)**	100 Lub. L	1290	1060	940	840	370	250	195	155	3.3	15.8	38.0
32-20 Winchester (Oilproof)**	100 S.P.	1290	1060	940	840	370	250	195	155	3.3	15.5	38.0
32 Winchester Special Super Speed	170 Power Pt.	2280	1870	1560	1330	1960	1320	920	665	1.0	4.8	13.0
32 Winchester Special Super Speed	170 S.T.Exp.	2280	1870	1560	1330	1960	1320	920	665	1.0	4.8	13.0
32 Remington Super Speed	170 S.T.Exp.	2120	1760	1460	1220	1700	1170	805	560	1.1	5.3	14.5
32-40 Winchester	165 S.P.	1440	1250	1100	1030	760	570	445	390	2.4	11.0	28.0
8x57mm Mauser Super Speed	170 Power Pt.	2470	2200	1990	1770	2300	1860	1500	1180	0.8	3.5	8.9
328 Winchester Magnum	200 Power Pt.	3000	2690	2410	2170	4000	3210	2580	2090	0.5	2.4	6.0
338 Winchester Magnum	250 S.T.	2700	2430	2180	1940	4050	3280	2640	2090	0.7	3.0	7.4
338 Winchester Magnum	300 Power Pt.	2450	2160	1910	1690	4000	3110	2430	1900	0.8	3.7	9.5
348 Winchester Super Speed	200 S.T.Exp.	2530	2220	1940	1680	2840	2190	1670	1250	0.7	3.6	9.0
35 Remington Super Speed	200 Power Pt.	2100	1710	1390	1160	1950	1300	860	605	1.2	6.0	16.5
35 Remington Super Speed	200 S.T.Exp.	2100	1710	1390	1160	1950	1300	860	605	1.2	6.0	16.5
351 Winchester Self-Loading (Oilproof)**	180 S.P.	1850	1560	1310	1140	1370	975	685	520	1.5	7.8	21.5
351 Winchester Self-Loading (Oilproof)**	180 F.P.	1850	1560	1310	1140	1370	975	685	520	1.5	7.8	21.5
358 Winchester Super-Speed	200 S.T.	2530	2210	1910	1640	2840	2160	1610	1190	0.8	3.6	9.4
358 Winchester Super-Speed	250 S.T.	2250	2010	1780	1570	2810	2230	1760	1370	1.0	4.4	11.0
375 H. & H. Magnum Super Speed	270 Power Pt.	2740	2460	2210	1990	4500	3620	2920	2370	0.7	2.9	7.1

„אפילו ברובה שלך, עם מסלול התעופה של הקליע הזה, האם קשה לך להנמיך קצת את נקודת המכון בטנחים קרובים מ-300 מ' ולהגביה ב-350 או 400 מ' ? הרי המטרה נראית כל-כך ברורה בטלסקופ.“

„אמנם אין זה קשה. נסיתי לעשות זאת לא פעם“ — ענה שמעון. „כלל לא קשה לי לכוון גבוה או נמוך ממרכז המטרה; אך לו היתה לי תחמושת בעלת מסלול שטוח לגמרי, או כמעט לגמרי, לא היתה ניצבת בפני בעיה של התקנת פגנת, ושל אימוד רוחק, או של הגבהה או הנמכה במכון.“

„אין אתה מדייק“ — ענה דן. „אולי היית נפטר מהתקנת פגנת לטנח, אך שכחת את הרוח.“

שמעון הטיח ידו בראשו, הפליט: „איזה טיפש אני, כיצד יכולתי לשכוח זאת? בודאי שיש לדעת מהו הטנח, כדי לה-סיט בשל רוח בפגנת או במכון.“

„נכון“ — אמר דן. „אינך יכול לפטור עצמך מזה. אך גם כאן יש חשיבות לסוג הכדור בו אתה משתמש. יש תחמושת רגישה לרוח, כלומר: רוח מסיטה אותה הרבה ממסלול תעור פתה, ויש תחמושת יציבה. הדבר תלוי שוב בבחירתך. היות שהשיקולים לבחירת תחמושת רבים, מחפשים את שביל הזהב. מה שאתה צריך לדעת ולזכור הוא, כמה להסיט בכל טנח. בדברינו על היסט, הריני להבטיחך, שצ'לף מסוגל לפגוע במטרה שנעה לרוחב החזית, בתנאי שלטלסקופ הכיוון יש שדה ראייה רחב.“

„יש דרך בטוחה ללמוד את שפת הרוח: השיטה החזותית-קולית, בעזרתה לומדים היום שפות. במקרה שלנו, הגורם החזותי הוא הקובע. נאמר, שבשעה שנשבה רוח בינונית משמאל, כיונת למטרה וירית מטנח 100 מ', ולמטרה אחרת מטנח 200 מ', 300 מ' ו-400 מ', ותמיד כיונת לנקודה מסר יימת בתור-כיוון. ניגשת, מדדת ורשמת את סטית נקודת-הפגיעה-הממוצעת מנקודת המכון בכל טנח. תזכור את התר צאה. אם תחזור מספר פעמים על פעולה זו בעצמת רוח שונה ובכיוון-רוח שונה, ותקפיד לרשום את התוצאה, לא תהסס עוד להסיט במכון או לצדד את חץ הכיוון בטלסקופ בכל רוח.“

„פנטסטי“ — אמר שמעון. „הלא זה כל כך פשוט! מה דעתך דן — המטנח פנוי. אולי נצא ונסה עכשיו? אתה מוכן?“ — „אפשר“ — אמר דן. „בוא ונראה אם יש בכלל רוח.“ הם נגשו לחלון, ממנו נשקפה חומת המפגע יעליה דגל אדום. „כן“ — אמר דן. „רוח בינונית נושבת מימין. נוכל לנסות עד טנח של 400 מ'. נעשה זאת בצורה פשוטה. אמרת שה-רובה שלך מאופס די טוב, וכבר ירית ל-400 מ'. נקח את ארבעת ארגוני הקרטון שבחצר ונדביק עליהם תוי-כיוון כל-שהם. לארגו המיועד ל-100 מ' נדביק תו בתחתיתו; התו על ארגו ה-200 מ' גבוה ממנו ב-20 ס"מ וימינה ממנו; תו ה-300 מ' שוב גבוה ב-20 ס"מ וימינה; תו ה-400 מ' ימינה על הציר החוצה את הארגו לרוחבו. בוא נכין את הארגונים.“ הם נטלו פיסות נייר מרובעות ולבנות ונייר דבק, ויצאו מה-צריף. תוך התעסקות בהדבקת התוים שאל שמעון: „מדוע אינך מדביק את כל פיסות הנייר באמצע?“

„כדי שתירה במשך כל זמן הניסוי כשהפגנת מוצבת לטנח של 400 מ', כך שלא תהיה אפשרות לטעות מסיבות מכניות. את התוים הדבקתי בצד הארגו, משום שהארגו צר, וברור



שולחו ירי

רובה בעל פגנת טלסקופית. „במצב זה אין משתמשים בחצור בה על כל סיבוכיה הטכניים; הרובה יציב, והמגע בינו לבין היורה אפסי כמעט. כך ניתן לגלות את תכונות הנשק וה-תחמושת.“

שמעון עיין בתצלום ואמר: „ומה באשר לתעופתו של הקליע אחרי היפלטו מהלוע? האם גורם זה אינו מוסיף עדיין להפריע?“

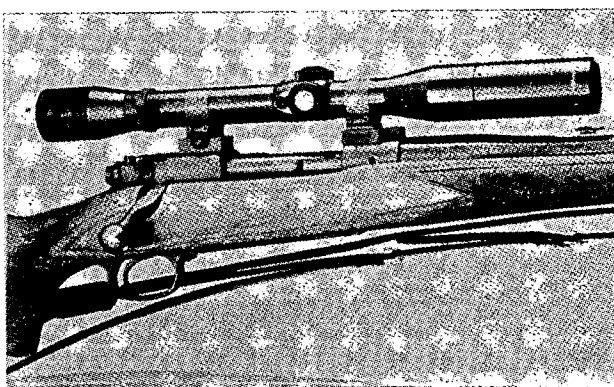
„זו בעיה בפני עצמה“ — אמר דן. „אם צירוף הנשק, התח-מושת, הפגנת הטלסקופית ואיפוסה של הכונת נעשו כהלכה, ישנם טנחים בהם רשאי הצ'לף להתעלם מהבליטיקה החי-צונית.“

„עד טנח מסויים אתה יכול לפטור עצמך מטיפול בתוף-המג-בהים ומחשש של קלקול מכני בטלסקופ, אך לשם כך חשוב, שמעוף הקליע יהיה שטוח ככל האפשר. במלים פשוטות: אם הפגנת מוצבת ומאופסת לטנח של 300 מטר, למשל, הרי כשתירה ל-300 מטר יפגע הקליע בנקודת המכון, אך אם תכוון לנקודה הנמצאת במרחק 150 מ' בלבד, יפגע הקליע (או נכון יותר תהיה נקודת-הפגיעה-הממוצעת) כ-18 ס"מ גבוה יותר. כל זה אמור בתחמושת 7.62 מ"מ המוכרת לך — אך אני מכיר רובים ותחמושת, בהם אותה פעולה תיתן הגבהה של 12 ס"מ בלבד. ברור, שבמקרה זה טעות טנח, או פשוט שימוש באותו מגבה פגנת (300 מ'), אינם מהווים גורם להח-טאה בדמות שוכבת בטנח של 100—350 מ'. ליתר בטחון אפשר להגביה או להנמיך את נקודת המכון, בהתאם לצורך.“

„נהדר“ — צהל שמעון. „מדוע אין אנו עושים כך?“

„חכה, חכה. אתה יכול לעשות כך גם עכשיו“ — ענה דן —

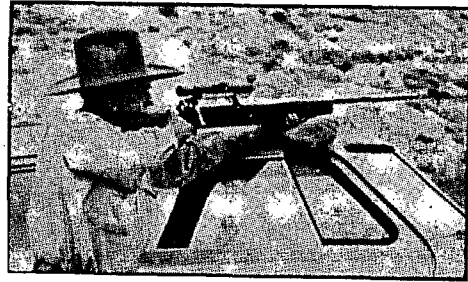
טלסקופ כיוון



לי שהרוח תסיט את הקליעים, ולכן יש להשאיר מקום על הארגז לקליעים, שלא ינקבו את האויר".

"נכון ופשוט. מה הוא סדר היריה?"

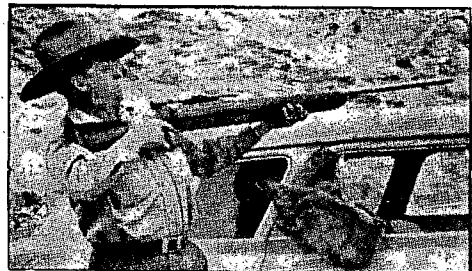
"אתה שכב במרחק של 400 מטר השתדל לירות היטב. עליך לכוון תמיד אל הפינה הימנית התחתונה של תו הכיוון. תירה שלושה כדורים לכל תונה. תירה לאט — לא פחות מדקה בין כדור לכדור. אל תסגור את הברית אחרי כל יריה, אלא הניחו פתוח. אני אציב את הארגזים ואחכה בחומת המפגע. כשתגמור לירות — אחכה שלוש דקות נוספות, ואחר אצא ואאסוף את הארגזים".



הקלע שבתצלום מאפס רובה, שנבנה לפי הזמנה מיוחדת: קוטרו 0.50 אינץ', משקלו כ-12 ק"ג והוא מצויד בכונת טלסקופית.

הניסוי הוכיח, שאפשר לצלוף בנשק זה בהצלחה עד 1800 מטר. בטוח 500 מטר, אפילו רוח צדדית חזקה מאוד אינה מסיטה את הקליע ממסלול תצופתו. במידה שיש להתחשב בה.

הרובה טוב לטוחים ארוכים; אלא שהוא כבד, ורתי עתו קשה. אחרת היינו נפטרים אחת ולתמיד — לפחות עד טוח של 500 מטר — מהצורך להתחשב ברוח...



"למה לבזבז זמן כה רב?" — שאל שמעון. "אני יכול לירות מהר, נסיים את הענין, ויישאר לנו זמן ללכת לשקם".

"שמעון", אמר דן — "בקשתני לעזור לך, ואני מתכוון לעשות זאת. הפעם תירה לאט כפי שהסברתי, ובערב אומר לך, מדוע דרשתי זאת. עכשיו חבל על הזמן. הבה נלך".

הם אספו את הציוד ויצאו למטנה. במשך חצי השעה הקרר בה נשמעו יריות מהמטנה, ואחר נראו השניים חוזרים ומי שוחחים בעירנות. כשבידיהם ארבעת ארגזי הקרטון.

הם הגיעו לצריף ונגשו בלהיטות לארגזי הקרטון כדי למדוד את הסטיה. דן לקח סרגל ומתח אנך דרך הפינה הימנית של

כל תרכיוון, ואנך נוסף דרך נקודת הפגיעה הממוצעת של שלושת הכדורים בכל ארגז. "מקבצים לא רעים, שמעון" — אמר דן. "האם כיונת ארוכות?"

"לא, אמנם כחיתי דקה ומעלה בין כדור לכדור, אך כשכיננתי, תי, השתדלתי לקצר ככל האפשר. זאת למדתי בקורס, ונר כחתי ביעילותו: ריכזו ממושך בטלסקופ אינו מוסיף אלא גורע".

"מצויין" — אמר דן. "ואמנם הצלחת. עכשיו ראה: אני מודד את הסטיה כתוצאה מהרוח. הנה ב-100 מ' אין כמעט סטיה; הסטיה היא ב-2 ס"מ בלבד. לכן ציין לך את סוג התחמושת, את כיוון הרוח ועצמתה ואת התונה. הנה ה-200 מ': כאן יש לנו סטיה של 6 ס"מ. רשמת? טוב. והנה ה-300 מ': כאן המקבץ קצת גדול, אך בכל-זאת אפשר לראות בבירור סטיה של 12-10 ס"מ. והנה ה-400 מ' — כאן יש סטיה של 22 ס"מ".

שמעון רשם את הפרטים ואמר בהתעוררות: "אף פעם לא ביצעתי ניסוי פשוט כליכך. עכשיו אני מבין: ברוח כזאת, בטוחים אלה, אם אסיט שיעור זה, אהיה במרכז. אך אני יכול גם לסובב את חוף הציוד ולכוון למרכז".

"אמנם כן" — אמר דן — "אך במקרה זה תצטרך לעשות שני דברים: ראשית, לנדא בעזרת הטלסקופ שלך אם נקישות הציוד, מצעידות את חץ הכיוון נכון (אתה ודאי יודע איך בודקים זאת על לוח-בדיקה בחצובה). שנית, עליך לזכור כמה נקישות ולאיזה כיוון עליך לסובב את התוף".

"דן" — התעורר פתאום שמעון — "למה אמרת לי לירות כליכך לאט? הלא הקנה התקרר, ואני נוהג לחמם את הרובה במטנה".

"דוקא משום כך אמרתי לך לירות לאט. אתה מחמם את הרובה, כדי שהקליעים יתקבצו יחד, מתוך ידיעה או הנחה. שכדורים הנורים מקנה קר יפגעו כל אחד במקום אחר. אך שים לב — הן כצלק תירה לרוב רק את הכדור הראשון, ואותו תירה בקנה קר, ואתה רוצה שיפגע, בול, יתר-על-כן, הקנה שלך יהיה נקי משמן, וללא משקע של יריה קודמת, ובכל-זאת תהיה חייב לפגוע במטרה המיועדת. מכאן, שגם האימרונים והאיפוסים צריכים להיעשות באותם תנאים. משום-כך אמרתי לך לירות בקנה נקי וקר, להפסיק בין יריה ליריה, ולהשאיר את הברית פתוחה, כך שיתרח הגזים תתנדף. מועיל אפילו לנשוב לבית הבליעה ולהוציא את הגזים, כדי שלא יישאר משקע בקנה ושוב יהיה נקי וקר, כמו באותה יריה ראשונה, שאתה כצלק מצפה שתהיה, בול".

"דברך נשמעים כהגיוניים" — אמר שמעון — "אף פעם לא חשבתי על כך, אך הדברים באמת משכנעים".

"דבר נוסף" — אמר דן. "אתה רוצה לשמור על קנה הרובה שלך, אתה רוצה לירות בו במטנה ובפעולה. כדי להשיג בטחון בפעולה, יש לירות במצבים שונים, בטוחים שונים וברוח שונה. צריך להשתדל לא לנצל את הקנה — קנה שמתחמם מאש מהירה אינו נשמר כמו קנה, שאינו מגיע לחימום מופרז".

"לכל השדים והרוחות" — אמר שמעון וטפח בכעס על ירכו. "אתה הרסת כמה מוסכמות, בהן האמנתי בכל לב. חוששני

שהלילה כבר לא אוכל לישון, אלא אשוב על מה שלמדתי, ועל הדרכים ליישום ידע חדש זה."

היום נטה, דן ושמעון סיימו את סידוריהם, ובצריף גברה המלה של חברים נוספים שהתמקמו בו. זה סידר מיטתו, אחרים טיפלו ברוביהם, כאילו היו מוכנים להקדיש להם את שארית ימיהם. שני בחורים נראו מתוכחים בקצה הצריף, ואחד מהם צעק: "בסדר, בוא ניגש ונשאל את דן, אולי הוא יודע".

"טוב", ענה השני בכעס — "גם לזה אני מוכן, ובלבד שלא תספר לי מעשיות". הם צעדו לעברו של דן.

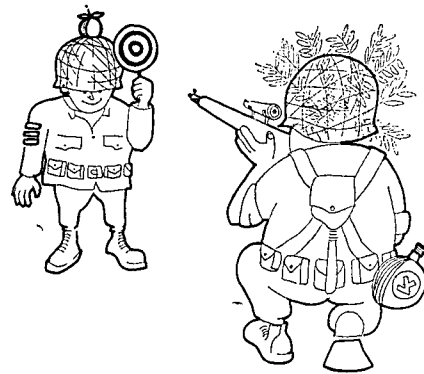
"שלום דן", אמר אחד מהם.

"שלום אורי, שמח לראותך" — ענה.

"שמע דן — יגאל טוען, שהוא זקוק לאכוננים אפילו בפעור לה, ובלעדיהם לא יפגע. כששאלתיו איך יראה אותם ומי יסמן לו — התעקש וטען שהדבר אפשרי. אני טוען, שקליעה בשדה היא עניין של מזל".

יגאל לא החריש וענה: "לא כך אמרתי. אמרתי שכדי להיות בטוח, עלי לאכונן".

"יש אמת בדבר", אמר דן. "אך אם תשאלו אותי אומר, שעל



הצלף להצטיין כל-כך, להיות כל-כך בטוח בנשקו וכל-כך בקי בקריאת הרוח, שכדורו הראשון יהיה, בול".

"אבל הקנה קר" — טען יגאל.

דן ושמעון החליפו חיוכים, דן אמר:

"נכון, הקנה קר — ובכל-זאת חייב הכדור הראשון להיות

בול". אם הרובה שלך אינו יכול לבצע זאת והוא זקוק, להרצה לפני פעולה, מוטב שתחליף אותו. הן לא תאמר לחייל האויב, או לצלף בו יצאת ללחום, שיחכה עד שתחמם את הקנה, כדי שתוכל לירות בו. ובאשר לאכוננה בשדה, בשעת פעולה: לאכונן לצידה של מטרה קטנה במיוחד, הדבר אולי יתכן. אך מוטב שתהיה בטוח בקליעתך כבר בכדור הראשון, ואת השני תירה אחריו במהירות לאותה מטרה או למטרה אחרת".

"אתה מבלבל אותנו" — אמר יגאל ופנה ללכת. "אני ממשיך לחמם ולאכונן".

גם אורי הלך ומשך בכתפיו.

דן חזר לסדר את הפציו, נטל את נשקו וניקה אותו שנית. גם שמעון טיפל בנשקו, וכשהוריד את הטלסקופ ושם אותו בקופסה, נעצר ושאל את דן: "האם אתה חושב שלא כדאי לסובב כלל את התופים? אני יכול לאפס על 400 או 250 ובהתאם לכך לירות בכל טנת. משום מה איני סומך עוד על התופים".

"יכול לקרות בתופים קלקול מכני, ודוקא ברגע הבלתי רצוי", אמר דן. "אם תטפל כהלכה בתופים, החשש קטן. להצבת הטלסקופ על טנח קבוע — יריה בכונת קרבית — יש כמוזן חסרונות. קל יותר לכוון לנקודה, בה אתה רוצה לפגוע, מאשר לכוון נמוך, גבוה, או להסיט. זה דורש יותר אימון. אך ישנם טלסקופים, יקרים אָמנם, שאפשר לסמוך על התופים שלהם, בתנאי שבחנת אותם בעצמך, הכרת אותם, ואתה בוטח בטלסט־קופ, ובזיווג שבין הטלסקופ והרובה ובין שניהם לבין התחמושת בה אתה משתמש. באלה אינך צריך לחשוש לירות גם בטנחים גדולים מ־600—700 מ'".

לחדר נכנס סמל וקרא: "הקשב, בחורים! מחר בבוקר התכנית תהיה זאת: דבר ראשון יירה כל איש ברובהו משולחן-ירי, כדי לבחון את הרובים, את התחמושת ואת התאמתה של התחמושת לכל הרובים. הנשק ינדא שאין קלקולים מכניים. הוא יציב את כל ההדקים על 2¼ ק"ג — ולא פחות. מי שרגיל להדק קשה יותר, ישתדל הנשק להתאימו לו. ועכשיו אתם מוזמנים לארוחת ערב, ואחריה לסרט, שבודאי יעניין אתכם — אָני אוקלי אשת לפידות".

שאגת הידד פרצה מפני הנוכחים, וכולם פרצו בריצה בכיוון החדר-האוכל.